

Wg
1471

Wg
1491

RECENSUS

306 *

SEU BREVIS EXPOSITIO
OMNIUM HUIUS SE-
CULI CANCELLARIORUM, QVO-
RUM MAXIMA IN PATRIAM UNIVERSAM EXTANT, ET
SUMMO JURE DEPRÆDICANTUR MERITA.

QVA

ILLUSTRISSIMOS COMITES AC DOMINOS

RUTHENOS,

DOMINOS AC NUTRITIOS GRATIOSISSIMOS,

NEC NON

SUMME VENERABILES

DNN. INSPECTORES,
OMNES ITEM OMNIUM ORDI-
NUM HONORATISSIMOS VIROS,

Ad

Parentalem Orationem,

VIRO, DUM VIVEBAT,

MAGNIFICO, NOBILISSIMO ATQVE CONSULTISSIMO

DN. CHRISTOPH. LIMMERO,

Acto, Hereditario in Zeils- & Scheibengroßdorff /

CANCELLARIO AC CONSILIARIO RUTHENO-PLAVIENSI,

CONSISTORII DIRECTORI, GYMNASIIQVE EPHORO

VIGILANTISSIMO, GRAVISSIMO,

facram,

clementer, benevolè ac frequenter auscultandam,

M. JO. FRIDERICUS Göber / RECTOR,

*humiliter, observanter admodum ac humanissime
invitat.*

Habiturus illam, cras, DEO annuente

*hora pomeridiana II. est
de promptâ memoriâ*

**GABRIEL CHRISTOPHORUS Marquart /
SCHLEIZA-VARISCUS.**

GERÆ, Literis WERTHERIANIS.

Recenti semper, quin perpetuâ potius laudum adorea opus habere, quam fletu, ejulatu & lamentis, præstantissimos ac de publicâ re benè merentissimos Viros; Id verò inter omnes cordatiores, opinor, constat. Quid enim ad summam proficiunt lachrymæ, siingentes Viri digressi mundo sunt, & ultimum dixerunt vale? An postliminio reducunt in hanc vitam, qui excessere? *Dolere ob amissum eum, quem amabas, tam esse ineptum dicit Seneca, sapientissimus de porticu, quàm flere, quod arboribus amœnis & domum ornantibus decidunt folia.* Et Valerius Maximus prudenter ait: *Quid attinet, aut humano dolori indulgeri, aut divino Numini invidiam fieri, quod immortalitatem suam nobiscum partiri noluerit?* Adeò sunt & quædam lachrymarum ineptiæ, cum, quod recuperari non potest aut repeti, amissum quæritur, cum nimio animi dolere. Frustra est omnis querela, omne desiderium. Quin potius, qui rectè se gesserunt, suisque laudabiliter functi sunt partibus, egregiè de egregio publico meriti, post fata etiam suis maectandi laudibus sunt, & vel ad astra evehendi. Hi enim omnes *in perpetuum per gloriam vivere intelliguntur*, quod sacratissimus Imperator ait; & malè adeò cum istis agitur, si unâ cum vitâ eorum fama quoq; intercudit, & meritorum gloria ac decus ingratis oblivionum cineribus per summum nefas sepelitur. Etsi enim à veritate non abludivit, quod Salvianus, Episcopus Massiliensis doctissimus, dixit, *tunc stabilem & firmam esse laudem, quando meritum non poterit jam perire laudari*: Ecquis tamen magnopere negatum eat Horatianum illud:

*Pantum sepulcra distat inertia
Celata virtus.*

Per famam vivit virtus, & in omnium ore viget & recentatur veluti: Per laudem immortale redditur nomen, quò mortalis homo per vitam suam gavifus est. Atque idcirco neminem opinor vitio nobis daturum, aut sequiorem rapturum in partem, si, quod antihac **AMPLISSIMIS CONSILIARIIS RUTHENO-GERANIS** pietatis monumentum ex meritò ereximus, id & **MAGNIFICIS CANCELLARIIS** nunc ipsum, pro nostrâ in piissimos Eorundem Manes observantiâ summâ, statuamus. Parentale enim sacrum **SENATORI PATRIÆ PRIMARIO, sive CANCELLARIO, VIRO** nempe **MERITIS VERE ILLUSTRIS, B. CHRISTOPHORO LIMMERO, JCTO EXERCITATISSIMO, PRUDENTISSIMO, HEREDITARIO IN Zeils: ET Scheibengroßdorff/**
more

more Majorum instituendum venit. Quæ occasio tam egregia non potest non stimulos nobis & calcar infigere, & honestarum quasi furiarum tædas subdere, ut de Cancellariis Ruthenicis, quorum hoc seculo, ad senium capulare nunc proclivi, in Dynastias hasce insignia extitere merita, verborum non nihil faciamus. Faciamus verò hoc ita, & sic nos comparabimus, ut singulos cum singulis Romanorum priscioribus Jure Consultis, iisq; laudum immortalitate dignis, breviter comparatum eamus. Etsi enim non adeò sumus suffeni nobis, ut cum Romæ, Gentium illa Dea, terrarumque ac urbium Principe, Ruthenicis ditiones conferre per omnia audeamus; quid impedit tamen, quò minus summos istos juris apud nos & æqui Interpretes iis, quorum inter Romanos maxima fuerunt merita, nec minora nomina, pares ponamus? Adeò prudentia singulari & usu rerum diuturno ubique terrarum opus est, si publica florere & conservari intemerata salus debet. Primus ergò in Theatrum se sistat **D. JOHANNES HOFMANNUS, HALLENSIS SAXO**, Vir supra meam qualemcunque, quid? omnium, & vel eloquentissimorum laudem positus. Quem, si cum aliquo ex vetustiorum Romanorum Juris peritis conferendus sit, cum Appio Claudio comparandum ex verò dixerim. Erat hic prudentiâ insigni, ac de communi Romanorum salute præter cæteros nunquam non sollicitus. In quo eundem pressò pede & **HOFMANNUS** noster insecutus est, Vir quippe multò prudentissimus, inque id intentus unice, quod ad salutem atq; emolumentum Reipubl. nostræ videbatur ulla ex parte conferre. Appiam ille viam stravit, & aquam, quam ab illius nomine Claudiam dixere, derivavit atque induxit in urbem. Quid **HOFMANNUM** dicamus? Videtur in multis stravisse ac parasse viam, qua hodieque itur ad tuenda **ILLUSTRISSIMORUM RUTHENORUM** Privilegia, immunitates & regalia, quæ vocant civilis prudentiæ consulti. Qua de causa rivulis quasi quatuor irrigare studuit publicæ salutis arva, summa que hæc inculcavit sedulitate observanda perpetim, Ecclesiæ scilicet visitationem, justitiæ vigorem, & supremam in terris hisce autoritatem, & Scholæ præterea illustris conservationem. Si enim sacra firmo constiterint talo, si publica res suâ polleat integritate, si sua imperantibus vigeat auctoritas, si res floreat non malè literaria; ecquid ad felicitatem deesse publicam queat? Quamvis igitur **HOFMANNUS** de Pyrrho, in urbem non recipiendo, sententiam non tulerit, quod de Appio traditum est à **Pomponio Jcto**: nihilo tamen minus optimis ac prudentissimis consi-

illis suis id effecit, ut non haberent temerè, cur formidarent alios, aut
consternatò animo nimium metuerent DYNASTÆ. Coeterum
reverentiam non excludit timor, nec facit, quò minus comiter co-
lantur & ex officio, qui alios supereminet potentiâ ac opibus ex-
cellunt. Sed de HOFMANNO satis, qui ipsos XXII. annos Can-
cellarii muniis functus est singulari auctoritate ac laude, satisq; apud
nos cessit anno ætatis tertio & quinquagesimo, seculi hujus decimo.
HOFMANNO surrogatus fuit primum quidem Consiliarius, sed,
pauillo deinde interjecto tempore, Cancellarius VIR MAGNIFI-
CUS, NOBILISSIMUSque ac CONSULTISSIMUS D. HEIN-
RICUS GEBHARDI, cognomento WESENERUS, ERFURTI-
NUS, Hereditarius in Selmnitio, Vir prudentiæ non minus, ac sedu-
litate fideique laude inclytus. Et hunc cum Sempronio, quem po-
pulus Romanus, propter maximam Juri scientiam Sophum seu sa-
pientem adpellavit, quò nomine aut ante hunc, aut post hunc nemo
cognominatus est, teste Pomponio, quidni comparatum eamus?
Sanè & GEBHARDUS verè σοφός fuit, præcipuè si juridiciæ ex-
actam respiciamus notitiam, quâ non leviter tinctus, sed planè peni-
tus imbutus fuit. Hac magistrâ non duntaxat per ipsos triginta an-
nos, cum immortalis nominis gloriâ, Dicafterii Ruthenici Cancellis
præfuit, sed per tredecim quoque annos eandem dignitatem in Sere-
nissima Altenburgenfi aulâ, longe majori cum dignitate, & laude
nunquam intermoriturâ sustinuit. Num temerare aut atterere sa-
pientiæ ejus promeritam laudem non nihil possit, quod falce in
alienam messem immisâ, sub Gottlibii Heilandi ficto nomine, chi-
lismo non aliena sparserit; id verò arbitrandum cordatioribus re-
lictum esto. Scilicet hominum censu nec sapientissimi mortalium
se eximunt, & peccant, quos vel sapientum octavos habere possis.
Obiit apud nos, cum suos inviseret ultimâ vice, Vir omninò magnus,
septuagenario major Anno M.DC.LIII. in templo primariò solenni
planè pompâ compositus & humatus. Sempronio successit apud
Romanos P. Cornelius Scipio Nasica, illo non planè minor, si non
omninò major. Præstat enim optimum dici, quam sapientem. Et
dictus omninò optimus à Senatu Scipio est, eidemq; publice domus
in sacra viâ data fuit. Ita GEBHARDO in locum, quem vacuefecer-
at Anno M.DC.XL. jure quodam meritissimò successit VIR
quondam MAGNIFICUS ac SUMMUS D. JOHANNES AL-
BERTI, LOBENSTEINENSIS, Hereditarius in Wiedersberg, Jctus
consummatissimus ac quinquaginta annorum variò usu, in Comi-
tiis

tiis Imperii præcipuè diversis, ad quæ Legatus Wetteravicus missus fuerat, exercitatissimus. Cui tantum omninò debent Dynastiæ Ruthenicae, ut eum non possint non Nasicam suū optimum, Nestoremq; sapientissimum adpellare, eidemque ex gratissimo erigere animo

Monumentum ære perennius,

Regaliq; situ Pyramidum altius:

Quod nec imber edax, aut Aquilo impotens

Posset diruere, aut innumerabilis

Annorum series, & fuga temporum.

Scipio ille matrem Deūm hospitio excepisse commemoratur Livio & Valerio Maximo, Scriptoribus non e vulgo; deprædicatur etiam justitia ejus & pietas in Deos. Sed valeat ille, suasque sibi res habeat cum Dea ac Diis, quos cœcâ quadam superstitione abreptus coluit. ALBERTUS noster & verum toto animo veneratus Deum est, & quod juris ac æqui sacerdotem decet, curâ in deside justitiæ advigilavit, ut suffragiis omnium optimi nomen indeptus sit. Vitam cum morte, vel mortem potius cum vita commutavit optimus ille sive Nestor, sive Nastica Ruthenicus anno M. DC. LXX. maximò sui desiderio in boni cujusvis animo relicto. Sed veniendum denique ad eum est, cujus potissimum gratiæ atque honori scriptione hac quali quali ex merito velificamur. Fuit is, proh fuit VIR MERITIS & VARIIS & EXIMIIS VERE ILLUSTRIS, D. CHRISTOPHORUS LIMMERUS, SCHLEIZENSIS, JURE-CONSULTUS & CANCELLARIUS NON TAM LAUDANDUS, QUAM LAUDEM OMNEM MAXIME SUPERGRESSUS. Hicigitur cum Romanorum sapientissimo, M. Porcio Catone non ineptè comparari posse videtur; qui primùm, ut Plutarchus testatur, tertio nomine non Cato, sed Priscus adpellatus fuit, postea Catonis nomen indeptus à solertia: Romani enim experientem rerum, Cati vel Catonis insigniunt adpellatione. Omittimus hîc natales & patriam, & si quæ alia sunt, quæ morosius vulgò inculcant præcepta Rhetorum. Quæ etsi insuper habenda semper non sint; rem tamen curatius paulò expendentibus, constare ex facili potest, ea ad nos in præsentiarum magnoperè non pertinere. Cæterum si utriusque expendimus virtutes, si rationem officiorum, quibus functi sunt, ponderamus, si animum præterea in suam cujusque Rempubl. & mortem denique ipsam, quam obierunt uterque, sollicitius intuemur; tanta in iis se offert similitudo, quanta in aliis inveniri vix ac ne vix quidem potest. Cato, ut Cornelius Nepos auctor est, *quoad vixit, Virtutum laude crevit, in omnibus etiam rebus singulari fuit & prudentia & industria;*

Vir nimirum *in commune bonus*, ut Lucano Poëtae celebratur, & *in omni virtute Princeps*, quod Ciceronis de ipso encomium est, *virtutumq; imago viva, certiusq; sapientiae exemplar, quam Hercules & Ulysses*, ut Senecæ commendatur. Quod si excutiamus LIMMERI Nostri vitam; non minus variarum virtutum decora & ornamenta deprehendimus. A parvo admodum puero, studiis literarum, quibus impertiri prima ætas solet, sedulam navavit operam, adultior etiam factus in Academiis cum Jenensi & Lipsiensi, tum & Aldorfina Noricâ studio Jurisprudentiæ totum se mancipavit, præstantissimos ejus Doctores attentissime auscultavit, & ut quotidie proficeret in juris & æquinoitiâ, operam omnem industriamq; impendit; suo non dissimilis Catoni, quem *cupidosimum literarum fuisse*, Cornelius testatur; quem & *Helluonem librorum* M. Tullius vocat, cum in eo tam *in exhausta legendi aviditas fuerit, ut satiari non posset*. Bellis ac provinciarum excidiis ardebant omnia, interque cineres & fortunarum suarum ruinas ac busta exangvis, & spiritu omni propemodum defecta jacebat Patria, ac status adeo cujusq; afflictus & labefactatus erat, ut non longissime à miseria abesset. Sed nihil hujus cohibere animum LIMMERI, aut revocare à studiorum, quibus se dederat, cursu laudabiliter coeptò, poterat. Absolvit eundem feliciter & cum applausu eruditorum, lauream Doctoralem per virtutem, in quam repulsa cadere non potest, consecutus. Igitur quod Cato castra secutus egit, & quicquid laborum exantlavit; (primum quippe stipendium meruit annorum decem septemque multisque deinde præliis fortissimus miles interfuit) id LIMMERUS in militia togata, non minori cum animi contentione, nec infeliciori successu fecit, longè majorem inde consecutus laudem, quàm si vel urbes æquasset solo, vel infinitam hominum stragem edidisset. Suam verò industriam illam indefessam, peritiamque Juris insignem probavit omnibus, ILLUSTRISSIMIS præcipuè RUTHENIS Nostris, cum inter Consiliarios adoptatus, per quadraginta ipsos annos, & Cancellarius denique, quod axioma quinque admodum annos laudatissime sustinuit, nihil non egit summa fide, admiranda dexteritate, indefessa opera, auctoritate insigni, quod suarum esse partium non ignoravit. Testabitur hoc sacrum Synedrium, ubi de rebus, ad Ecclesiæ Scholarumq; utilitatem spectantibus, egregia dedit consilia; testabitur illustre Dicasterium, ubi tot annos litigantibus incorruptissimus & accuratissimus sedit arbiter, controversiasq; prudentissime decidit; testabitur ILLUSTRISSIMA DOMUS RUTHENICA, cui nunquam non sapien-

tis

tissimè pariter ac utilissime consuluit. Ut ex voto omnium, quæ incumbabant, negotia conficeret, ne improbissimis quidem laboribus pepercit. Ut de aliis nunc nihil dicamus, qui privato ejus consilio & operâ, cum magno rerum suarum emolumento usi sunt. Adeo *ferret prope corporis animiq. in patientia laboris fuit* Noster; Quod de Catone T. Livius commemorat. Nihil sane dubitabat cum curâ & operâ, ipsam quoque valetudinem unâ impendere, putans se, dum sua ageret sedulo, pluribus horis cum DEO victurum. Neque enim vita ad somnum atque inertiâ, sed laborem atque vigiliam data est. Catonem propter morum gravitatem, singularemque justitiam Virgilius in campis Elysiis judicem facit, canens:

Secretosq. pios, & dantem his jura Catonem;

Nec pauci sunt, qui Censorium à severitate dictum volunt. Fuit & NOSTER, si qua opus, severus quidam & accuratus morum censor; quod tantò minus exprobrari eidem potest, quantò magis Consiliarium decet, rigidum esse justitiæ satellitem. *O Te felicem, M. Porci, à quo rem improbam petere nemo audeat!* severum alloquebatur Cicero Catonem. Nimirum aliud tempus severitatis est & accurati juris, aliud & lenitatis. Serium aliquid ac grave mores Consiliarii verendos ac suspiciendos facit: Amoenum ac suave, iis commissum, & amabilem reddit. Aderat in LIMMERO severitas, sed sine rigore, gravitas, sed sine molestia: multum comitatis & humanitatis elucefcebat semper, quoties cum ipso in causâ bonâ congregiendum erat. Patebat omnibus, quoties necessitas interpellabat, audiebat omnes, & pro re nata, respondebat omnibus, multâ prudentiæ ac justitiæ laude, nulla imminutæ gravitatis culpa. Itaque quam verendus improbis, tam amabilis existebat probis. Etenim utroque hîc opus est, quò terreas alios, alios verò soleris ac erigas, omnes metu aut spe impleas. Eò fuit Cato in Patriam amore ac fide, ut, si cui prodesse operâ suâ & officio posset, neminem à se tristem abire permetteret. Quin &, Cornelio si credendum, *circiter annos octuaginta, usq. ad extremam aetatem, ab adolescentia, Reipublicæ causa suscipere inimicitias non destitit.* Attestor vestram omnium fidem, quicumque propius innotuistis LIMMERO, an frigidius ipsi in nostram Rempubl. & omnes bonos studium fuit? Novistis scilicet, quam nihil intermiserit, quod Patriæ, quod ILLUSTRISSIMIS COMITIBUS RUTHENIS, quod aliis quibuscunque emolumento, saluti, decori esse potuit. Reputabat quippe perpetuò, quid Patriæ, quid singulis deberet. Equidem, dum in hanc curam bona fide incumbat,

bebat,

149. 1971 JK

bebat, non nullorum odia in se & similitates concitabat. Quod etsi non ignorabat Noster, sed animadvertibat, cautè, ut sagacissimus ac diuturnâ subactus experientia hariolus; tamen sui memor officii, nec hominum improbitatis ignarus, patienti pariter & prudenti ferebat animo. Consiliarium enim & Cancellarium oportet esse Catonem intrepidum, qui, quicquid oboriatur adversitatum, fortiter adeat, adoriatur intrepidè, feliciter profliget. Neque enim inimicitia resque adversæ possunt deesse ei, qui auctoritatem DOMINORUM SUORUM, salutem Patriæ, communem omnium utilitatem pro scopo sibi præfixam habet. Tandem senex admodum mortem oppetiit Cato, postquam sapientis nomen consecutus erat, ut testis locupletissimus est Cicero. Qui nec ipsum Socratem, quem sapientissimum Apollo judicavit, Catoni anteponendum censuit. Quorsum etiam pertinent veteris Poëtæ versus isti:

Sperne mores transmarinos, mille habent officias.

Cive Romano per orbem nemo vivit rellius:

Quippe malo unum Catonem, quam trecentos Socratas.

Ita MERITISSIMUS DE NOBIS LIMMERUS vivendo fecit septuaginta & unum annos, cum octiduo, sibi quidem satis vixisse visus, propter arduos labores, quos subiit, nobis tamen nunquam satis, quippe qui prudentia ejus exercitissimâ, judicio acerrimò, sedulitate nunquam defatigatâ agre admodum caremus. Quoniam verò commutare non licet aut invertere, quæ DEI, summi & unici rerum nostrarum diribitoris, nutu facta sunt; ideo non possumus non ejusdem voluntati nostram accommodare, LIMMERO BEATISSIMO suam, gratulari felicitatem, & monumentum gratitudinis in cordibus nostris excitare, ac fateri tandem, quod SAPIENTISSIMUS nobis CATO RUTHENICUS morte ereptus sit. TUA verò LIMMERE BEATISSIME, quæ numero in nos innumerò extant, MERITA, nulla nox oblivionis obscurabit, nulla tempestas temporum invertet. DEUS, quem TU nunc inter cælites inconcivè obtutu summâ cum voluptate adspicis, TUOS conservet ab omni malo immunes, conservet etiam GENEROSUM DN. SUCCESSOREM TUUM, & FIDISSIMUM hujus ACHATEM, totamque præterea Patriam, hujusdemque CONSERVATORES, DEOSQUE TUTELARES, PRÆCELSOS COMITES AC DOMINOS RUTHENOS, ut semper vigeat orthodoxa inter nos Ecclesia, veneranda Dicitur, quies & pax aurea, fecunditas exoptata, sanitas edecumata, litterarum bonarum amor ac studium perpetuum. Quæ si bene habent per tuam gratiam, sufficit. De cætero ne quid intermississe pietatis, quam BEATISSIMI LIMMERI MANIBUS debemus, videamur; cras, DEO feliciter, annuente, IISDEM nomine publico Oratione Latina, eaque politâ & ingeniosâ exacteque elaboratâ parentaturus, ORNATISSIMUS ADOLESCENS, & jam pridem vitæ probitate, industriâ singulari, ac doctrinâ non vulgari bonis omnibus commendatus, GABRIEL CHRISTOPHORUS Marquartii SCHLEI-ZA-VARISCUS, Horâ II. pomeridianâ, in Acroaterio, hisce Agonibus destinatò, cathedram conscendet. Igitur ut MERITISSIMO DE OMNIBUS VIRO cum MAXIME VENERABILES DNN. INSPECTORES, tum & ORDINUM QUORUMCUNQUE SUMMI ET MEDIOXIMI VIRI, & QUICUNQUE MUSIS FAVENT AC PIETATI, OMNES, hunc præstare honorem ultimum haud gravatim, & frequenti adeò honorificaque præsentia testari velint, quanti MAXIMUM VIRUM viventem fecerint juxta & æstimaverint; enixe etiam atque etiam rogitamus. Tantam in se benevolentiam & NOBILISSIMA LIMMERIANA FAMILIA in magno beneficii loco ponet, & nos gratitudinem, quanta maxima proficisci à nostra tenuitate potest, pollicemur. P. P. GERÆ RUTHENICÆ d. XXV. Octobr. A. O. R. ∞ Idc LXXXVII.

Wg
1471

RECENSUS

SEU BREVIS EXPOSITIO OMNIUM HUIJUS SE-

CULI CANCELLA

RUM MAXIMA IN PATRIAM
SUMMO JURE DEPRÆ

ILLUSTRISSIMOS COM

RUTHI

DOMINOS AC NUTRIT

SUMME VE

DNN. INSP

OMNES ITEM C

NUM HONORAT

Parentalem

VIRO, DUM
MAGNIFICO, NOBILISSIMO

DN. CHRISTO

Acto, Hereditario in Zei

CANCELLARIO AC CONSIL

CONSISTORII DIRECTOR

VIGILANTISSIM

fac

M. JO. FRIDERIC

humiliter, observanter

Habitus illam, cras, DEO annuente
hora pomeridiana II. est
de promptâ memoriâ

GABRIEL CHRISTOPHORUS Margbart/ SCHLEIZA-VARISCUS.

GERÆ, Literis WERTHERIANIS.

306*

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK
HALLE (SMLE)

OTHECA
PONICKAVIANA

